

: Posamezna številka 6 vinarjev :

**JUTRO** izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 10. do polne. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1 20, z dostavljanjem na dom K 1 50; s pošto celoletno K 20—, polletno K 10—, četrtletno K 5—, mesečno K 1 70. Za inozemstvo celoletno K 30—. Telefon številka 303.

# JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnistvo je v Frankkanskid ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Neferikirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti veta 15 v, osmerice, poslana in zahvale veta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znambo. Telefon številka 303.

## Bodimo odkritosrčni!

Pred nekaj dnevi smo prejeli članek o razmerah v Istri in smo ga priobčili, četudi je bila kritika razpoloženja bratov Hrvatov napram Slovincem precej ostra, ker članek je napisal človek, ki je dolgo živel med Slovenci in Hrvatih in je — kar se je v ostalem videlo tudi iz članka samega zelo daleč od tega, da bi hotel sejati med Slovence in Hrvate razdor. Ko bi hotel doseči pisec članka to, potem njegov članek gotovo ne bi zagledal belega dneva v — „Jutru“, ker kakor dovoljujemo vsakemu, da se smatra za tako dobrega Jugoslavan kot smo mi ne dovoljujemo nikomur, da bi se smatral za bolj prepričanega Jugoslavana od nas!

S tem zavračamo vse one, ki so nam podtikali radi tega članka neko animoznost napram Hrvatom, ko je vendar dobro znamo, da stojimo na stališču narodnega edinstva vseh Jugoslovancev, kar smo že opetovano naglašali in radi česar sistem nismo simpatični, ker niti ideja narodnega edinstva Jugoslovancev ni simpatična merodajnim faktorjem, ki hočejo udušiti vsak pojav in onemogočiti vsako delo v tej smeri. Ali odkritosrčni hočemo biti in se nečemo prikrivati napak tam, kjer se pojavljajo, ker napake se dajo popraviti samo tako, ako se na nje opozarja, ako se o njih razpravlja v javnosti, ne pa na ta način, da se jih prikriva, ker s tem se onim, ki grešijo, daje samo potuha.

Občutljivost tukaj ne sme prihajati v poštev, ker kdor se ne čuti prizadetega, se ne more čutiti niti užaljenega, onega pa, ki resnično greši, vendar ne moremo pardonirati in mu s tem potuho dati.

Oni, ki stojijo na stališču narodnega edinstva Jugoslovancev, bodo odobrili — četudi so Hrvati — našo kritiko delovanja onih Hrvatov, ki ne delajo v tem, ampak ravno v nasprotnem smislu, kakor odobrimo tudi mi vsako eventualno kritiko s hrvatske, srbske, ali bolgarske strani delovanja onih Slovincem ki grešijo proti jugoslovanski ideji.

Jugoslavlani smo že dovolj zreli in prepričani o naši narodni istovetnosti med nami je že dovolj močno razvito in skrajni čas je že, da se preneha pisati ginjlive članke in govoriti navdušene govore o onem, kar bi moralo biti vsakemu izmed nas samo po sebi umljivo; napravimo konec medsebojnemu komplimentiranju in glejmo v celem slovanskem jugu eno etnografsko celoto z vsemi vrlinami in napakami posameznih njenih delov, ker nadeklamirali smo se o slogi in bratski ljubezni dovolj, čas je že, da se začne v tem smislu vsestransko — delati.

Delati pa ne bodo oni, ki se čutijo takoj užaljene, ako se jim očita kak napaka; taki le naj bodo užaljeni, oni, ki hočejo delati, se ne bodo ozirali na nje, ampak bodo šli naprej svojo pot — do uresničenja svojih idealov.

Toliko jugoslovanski javnosti, da nas bo razumela. „Grazer Tagblatt“ pa, ki je hotel eksploatirati to zadevo v smislu, ki bi njemu konveniral, odgovarjamo čisto nakratko naslednje:

Časi, ko so se Jugoslavlani diferencirali po „narodih“, polagoma ali sigurno minevajo in Jugoslavlani se začenejo diferencirati — po nazorih, kar je najboljši dokaz za to, da se po večini že smatrajo za en narod — z raznimi strankami. „Grazer Tagblatt“ nima nobenega povoda radovati se polemikam med Jugoslavlani, ker to niso več polemike med posameznimi narodi — kot n. pr. med Nemci in Francozi — ampak polemike med sinovi enega naroda, ali različnih političnih naziranj. Prejšnje diferenciranje Jugoslovancev na narode Nemcem ni bilo nevarno, diferenciranje Jugoslovancev na politične stranke bo pa Nemcem nevarno, ker na strankarske razlike bomo Jugoslavlani znali vedno pozabiti, kadar bo stal proti nam — Nemec.

## Avstrijske šolstvo.

Po poročilih centralne statistične komisije povzamemo, da je bilo leta 1909. v avstrijskih kronovinah 1266 meščanskih in 20.976 občnih ljudskih šol je bilo 49 več nego v prejšnjem letu, ljudskih pa 382 več. K tem šolam spadajo tudi 633 ekspozirov in 67 šolskih postaj. Največ šol je bilo nemških in sicer 8343, potem čeških 5738. V 422 šolah je bil pouk dvojezičen. Med temi šolami je bilo 156 privatnih meščanskih šol in 497 privatnih ljudskih šol. Soloobveznih otrok je bilo 4.704.913, med temi 2.372.108 dečkov in 2.332.805 deklic. (86.816 več nego prejšnje leto) 4.252.733 otrok, (69.375 več nego prejšnje leto). Privatne šole je obiskovalo 140.217 otrok, med njimi 92.799 deklic. Doma je vzivalo pouk ali oproščencev je bilo iz raznih vzrokov: 6427 otrok. Brez pouka je bilo 7536 otrok. 45 odstotkov več nego prejšnje leto. Poučevalo je na vseh šolah v Avstriji 66.073 moških učnih sil (vštevši katehete) in 33.578 ženskih učnih sil. To pomeni 1176 (18 odstotkov) moških učnih moči več, nego prejšnje leto in 1052 (32 odstotkov) ženskih učnih sil več, nego prejšnje leto. Pri tem se pokaže, da je procentualni prirastek ženskih učnih sil mnogo večji.

Kmetijskih, gospodarskih in gozdarskih šol je bilo koncem prejš. šol. leta v Avstriji 219. Prirastle so v preteklem letu zimske kmetijske šole. Učni zavodi te vrste se dele na 3 visoke šole (oziroma oddelke tehniških šol: Dunaj, Praga, Krakov) 4 gospodarske akademije, 8 gospodarskih in gozdarskih srednjih šol, 2 strokovni šoli za sadje- in vinorej, 42 kmetijskih šol, t. j. nižjih gospodarskih šol s celoletnim poukom, 88 zimskih gospodarskih šol, 11 nižjih gozdarskih šol, 24 šol za mlekarstvo in živinorej, 28 nižjih šol za razne stroke kmetijstva, gospodarstva in živinorej. 114 zavodov je bilo združenih z internati.

Učnih moči je bilo na teh zavodih 592 stalnih in 936 pomožnih. Skupno število učencev z začetkom marca je bilo 6615.

Ti zavodi so bili razdeljeni med posamezne kronovine: Dol. Avstrija 21, Gor. Avstrija 2, Solnograško 1, Tirolska 5, Predalško 1, Stajerska 10, Koroška 8, Kranjska 3, Goriška 3, Istra 2, Dalmacija 1, Češka 70, Morava 59, Slezija 6, Galicija 24, Bukovina 3. Poleg teh šol je bilo mnogo gospodarskih poučnih tečajev deloma šolskih, deloma privatnih. Iz tega se vidi, kako Avstrija skrbi po raznih kronovinah za šolstvo, posebno za gospodarsko šolstvo. Vidi pa se tudi, kako skrbe za take zavode posamezne kronovine. Nenačudno visoko število na Češkem ni slučajno; dežela z največ šolami je tudi najbogatejša.

## Iz slovenskih krajev.

Iz Škofje Loke. Potnik češke sirske v Budjevojicah ponuja v našem kraju v nakup vžgalice z znakom „Lepa naša domovina“, češ, da se prodajajo v narodne namene in sicer za slovenske visokošolce v Pragi. Ker se mi zdi, da je skoro odveč podpirati drugo podjetje, ker imamo vendar dobre in popolnoma vdomečene vžgalice, Vas prosim sledečega pojasniti: Ali naj se smatrajo češke vžgalice za konkurenčno podjetje Ciri-Metodovim ali za narodno podjetje? Na kakšen način se kontrolira oddajanje prispevkov od vžgalic za slovenske visokošolce v Pragi, če se res kaj podpirajo od tega? — O p. u. r. d. Na ta vprašanja odgovarjamo, da ni nihče opravičen prodajati take vžgalice v korist slovenskim visokošolcem v Pragi in da so vžgalice z znakom „Lepa naša domovina“ čisto navadno židovsko podjetje, ki skuša na sleparski način izrabiti slovensko zavednost. Cpozarjamo vse naše prijatelje v škofjeloškem kraju na tega židovskega koristolovca. Naj nihče ne kupi imenovanih vžgalic, ker ima od njih dobiček samo podjetje, ki je popolnoma privatno.

Iz Kranja. (Pomanjkanje v kranjskem farovžu.) S kako resnim obrazom je mahal ter slednjič tudi zavil v neko mesnico naš dekan g. A. Koblar, ve povedati le tisti, ki ga je videl. Zakaj? Prišel je namreč s prošnjo do mesarja, da bi za njega ceno mesa znižal. Ker se pa njegovi prošnji ni ustreglo, jo je s še bolj resnim obrazom odkuril. O ubogi revež, ki ima tako veliko družino, toliko otrok, bi mu pač ceno lahko malo znižali, ne samo pri mesu, tudi pri mleku in pri drugih stvareh. Kaj se ti vse upa! niti uradnik ali pa delavec, ki bi imel v resnici povod za to, si ne upa kaj takega. Smo pač na Kranjskem, a žal da že v dvajsetem stoletju.

Iz Ihana. Vse, kar ste o našem župniku poročali, je moral župnik pogoltniti — dober tek ali če mislite, da ga je kaj sram, se zelo molite. Napravil je že dve procesiji in nekaj

maš za dež. Nabirale so zato prismojene babnice denar od hiše do hiše — župnik pa je pobasal denar — brez sramu. Dežja pa od nikoder ni. Res čudno se nam zdi, da so ti ljudje tako brezsrčni. Ako je župnik uverjen da njegove maše napravijo dež, tedaj bi bila njegova prokleta dolžnost, da bi bil dež pravočasno in zastoj izprosil. Če pa ve, da to nič ne pomaga potem je to nekaj za državnega pravdnika. Ljudje so reveži, prosijo vlado za odpis davkov in za podporo, — a župniku znesejo še zadnje vinarje. Tako početje se samo obsoja. Zabavlja pa ta župnik pri vsaki pridigi na liberalce in napredne liste, ter hujska uslužbenca, da ne smejo pri napredni hiši biti v službi. Kaj je tem ljudem res vse dovoljeno? Ako kak fant zvečer malo zapoje, pa mu župnik pošlje takoj orožnike na vrat — jaz pa mislim, da bi bilo mnogo bolj potrebno, da bi se njemu pod prižnico postavil orožnik ali mu pa dal nagobčnik. V nedeljo je bilo pri nas žegnanje — godbo sta prepovedala župnik in župan, ker sama nimata krčme — zato je bil pa offer!

Od Zile na Koroškem. V smerške občini je umrl občinski tajnik in trebalo je seveda naslednika. Ker je občina popolnoma slovenska in šteje le nekatere nemške privravnice, bi človek mislil, da se najame tajnik, kateri v prvi vrsti zna slovensko. Pa ne! Zagrizeni župan Fišer najel je Nemca, s katerim se ljudstvo ne more razumeti. Menimo, da je tajnik zaradi ljudstva tukaj in more znati njih jezika. Seveda, v občini Smerče je to drugače; tukaj je ljudstvo zaradi tajnika tu, ter se more posluževati namesto domačega, tuje jezika. V tej občini je sploh večkrat narobe svet in čas bi bil, da bi se Fišerju, kateri ima že dosti na svoji črni vesti, kmalu podala brizgla.

Iz Dunaja. (Koroške razmere.) Vozil sem se pred kratkim na Pontabelj in zahteval sem v Celovcu listek v laškem jeziku, ter ga s silo komaj dobim (za menoj pa zahteva Slovenec listek, katerega se pa naravnost odkloni). Tako! Neavstrijanom, torej bodisi Lah, Angleži ali karkoli, temu se ustreže, le Slovincem ne. Slovinci, deželani, Avstrijanci in avstrijski davkoplačevalci ti nimajo pravice v deželi, s temi se dela slabše kakor s sužnji v starodavnih časih. Vem, da bi bil dobil takrat, ako bi vozila železnica, rimski suženj v Germaniji bilet v rimskem jeziku. Tedaj nemški barbarizem ne ponebuje ampak le narašča! Vaša ekscelencija gospod železniški minister! Kedar pa boste odpravili tale barbarizem in kedar vpeljali pravo moderno kulturo? Kedar boste vzeli aliko brezovko in pomedli z ljudmi, kateri vsled njih nekulturne nikakor ne spadajo v urade, kjer se vrši internacionalni promet, katerega niso zmožni, kakor sami zatrjujejo. Ali Vam to še ne zadostuje, da sami povedo, da ne znajo? Kako dolgo boste še čakali? Ali hočete da Vam bodo Italijani povedali, kaj je prav in kaj ne? Odvedite nezmožne uradnike na njim do-

stojna mesta k blagajni pa dajte olkane uradnike, kateri znajo vsaj navadne jezike. To je Vaša sveta dolžnost!

## Prošnja do blagih src!

Trg Mokronog je zadela grozovita nesreča.

Požar je v soboto dne 19. avgusta v Mokronogu ljuto razsajal in spravil v par urah skoro cel trg v pepel. Zgorela so stanovanjska poslopja, hlevi, kozolci, živina, obleka, krma, žito, denar in poljedelsko orodje.

Beda je nepopisljiva!

Prosimo torej vsa blaga srca, da priskočijo obupanem revežem na pomoč, da se vsaj za prvi trenutek osuše solze onim, ki obupano zro v pogorišča svojih uničenih domovov.

Vsak dar bodisi v obliki, denarju, žitu ali hrani bode našel hvaležna srca obupanih pogorelcev.

Pošiljatve hvaležno sprejema

„Odbor za podpore nujno potrebne pogorelce.“

Mokronog, 23. avgusta 1911.

Za odbor:

Josip Tekavčič m. p., sodni predstojnik; Ivan Arh m. p., davčni predstojnik; Ivan Pirnat m. p., nadučitelj; Josip Tratar m. p., učitelj; za župnika Hinka Bukowitza Franjo Zitnik m. p., kaplan; Ivan Zihari m. p., trgovec; Peter Strel m. p., trgovec; Ivan Hutter m. p., sodnik.

## DNEVNE VESTI.

Sleparija na debelo. „Slovenec“ je zadnjič širokustno dementralni vesti o kupčijah „Gospodarske zveze“ s senom, češ: vse je zlagano. Mi smo že takoj takrat povedali, da „Slovenec“ trditve niso vredne piškavega oreha. Zdaj pa so bile ovržene od strani, od katere bi človek najmanj pričakoval. Namreč od uradnega lista „Laibacher Zeitung“, ki v včerajšnji številki piše sledeče: Kakor smo izvedeli, potujejo po raznih krajih Kranjske agentje, ki od kmetov kupujejo meterski stot sena po 5 K 50 vin. in so ti s tem neracionalnimi prodajami težko oškodovani. Ti agentje imajo baje naročilo v kratkem oddati v Nemčijo 1000 vagonov sena. — Uradni list torej do pike potrjuje vse one vesti o senu. Zdaj pričakujemo, da se bo oglašil še „Slovenec“.

Društvo za pospeševanje obrti na Kranjskem je priredilo čevlarski tečaj, na katerega je ministrstvo odpisalo strokovnega učitelja. Temu strokovno izobraženemu učitelju so v Ljubljani naši klerikalni mogočenci na stran postavili nekega — seveda ultra klerikalnega — čevlarskega mojstra Majceta, ki se je komaj učil. Vkljub temu, da nič ne zna, vendar dunajskega strokovnega učitelja vedno „popravlja“ in kar Majce „popravi“ mora seveda drugi dan strokovni učitelj spet popraviti. Zato pouk

## LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

## Ljubimca beneška.

Bembo se je prikazal na pragu obednice, kjer se je pravkar razigraval prizor, ki smo ga opisali v par besedah, dasi je v resnici zamudil Aretina skoraj do štirih zjutraj.

— Vi, prevzvišeni Bembo! je vzkliknil Aretino, hlineč se presenečenega; pa ob takšni uri! ... A kaj vidim! Ranjeni na roki ... in tako blede!

Na Bembov migljaj je sluga odšel iz sobe. Istočasno z Bembo, vsa onemogla in blede kakor mrlič, je stopila Bianka v to obednico, ki je dišala po razvratu in orgiji. Jedva se je držala na nogah. Bolj padla nego sedla je na stol, ki ji ga je Aretino naglo primaknil.

— Mojster Peter, je dejal Bembo, važno skrivnost moram zaupati vaši časti. Otrok, ki ga vidite pred seboj, mora ostati nekaj dni skrit v Benetkah. Zdelo se mi je, da ne bo nikjer bolj na varnem kakor pri vas in da bo pri vas najmanj vznemirjenja za njenega plašnega duha. Če bo pri vas, bodo pazila nanjo vaša dekleta ...

Aretino se je naklonil pred nesrečnico in dejal, ne brez resničnega sočutja, ki pa ga je Bembo imel za mojstersko komedijo:

— Ker mi gospodična izkazuje čast, da išče zavetja v moji hiši, jo lahko zagotovim, da se ji bo godilo kakor pri rodnem očetu. Perina! je zaklical in potrkal na mizo.

Bianka se je hvaležno ozrla v Aretina. Perina, najmlajša in najmanj nesramna izmed Aretink, dete krotkega obraza in sanjavih oči, se je pojavila ob klicu svojega gospodarja in obstala v največji osuplosti.

— Pridi bliže, dete moje, je velel Aretino. Ali vidiš to deklico? Izročam jo tvojemu varstvu; smatral jo za sestro, dokler ji bo ugajalo prebivati pod našo streho ... Idi, dete moje ...

Ta prizor bi bil nekaj nezasišano podlega, ako bi bil Aretino igral komedijo, kakor je mislil Bembo. Toda Aretino je bil odkritosrčen. Biankin obraz ga je bil presunil z globokim sočutjem.

Perina se je z dražestnim nasmehom približala Bianki. Revisa, ki so jo bila tako različna in tako silna razburjenja že od kraja sinočnjega večera zbegala skoraj do brezumja, je opazila ta smehljaj: njene otrple poteze so se omehčale, prsi so se ji napele in potok solz ji je vendar že enkrat podelil vsaj nekoliko olajšanja ...

— Uboga gospodična, je dejala Perina z rahlim glasom, pojdite z mane, pojdite ... dokler sem jaz pri vas, se vam ni bati ničesar ...

Bianka je krčevito stisnila roke, ki jih je Perina pomolila naproti; vstala je trudoma in oprta na Aretinko, je izginila kmalu, ne da bi se bila le ozrla na Bembo, ki ji je pohlepno sledil z očmi.

Bratec je bil priča, kakšne okolnosti so primorale Bianco, da se je vrnila v Benetke v družbi Bembovi. Ko je sedela v gondoli, ki je drčala naglo po laguni, jo je zagrabil neizmeren obup.

Kaj bo zdaj z njo! Vrniti se v palačo svoje matere, je pomenilo toliko, kakor pasti zopet v Sandrigove roke; pomenilo je močitev, ki jo je bilo najbolj groza.

Že sama misel, sam spomin na to močitev, v katero jo je silila mati, jo je navdajal s čudnim strahom, ki se je izpremenil v pravcato smrtno grozo, kadar se je spomnila besed, ki so ušle kurtizani, sklonjeni nad onesveščeno hčerjo:

— Oh, da bi bila mrtva! V Biankinem duhu se je ta strašna beseda usodno dražila z mislijo o zakonu. In njena mati — kakšna mati je bila kurtizana Imperija! — nje rodna mati ji je dajala na izbiro: ali smrt, ali Sandriga.

Trepetala pa je še tudi od neke druge, še strašnejše misli: Imperija, najsi še tako zla in brezčastna, je bila vendarle njena mati. Imperija jo je prej ljubila in oboževala. In tej materi je zdaj pretla sekira krvnikova ...

Ah, da! Kaj naj stori? Kaj se bo zgodilo z njo? Ali se naj vrne v Imperijino palačo? Nikoli, oh, nikoli! Torej? ...

Ko se je gondola dotaknila nabrežja in je Biana ostala sama z Bembo, je videla, da se nahaja pred neznano ji palačo. Kardinal, ki je ves čas na povratku, zvest svojji obljubi, ni nadlegoval z najmanjšo besedo, je zdaj izpregovoril. Z mirnim, počasnim in voljnim glasom je dejal:

— Dospela sva na cilj. Poslušajte me še malo, in potem naj bo končano. Vi nečete biti moja — naj bo! Groza vas je pred mano — naj bo tudi to. Toda prisegam vam: ako vas ne bom imel jaz, vas ne bo imel nihče drugi. Prisegam vam pri Kristu in pri blagru svoje duše, da bi storil takoj, kar sem vam rekel. Če ste pripravljeni ostati pri mojem zvestem prijatelju, ki mu vas hočem zaupati, se vaši materi ni bati ničesar. Če pa si poiščete svobodo, česar ne bom poizkušal ovirati, je kurtizana Imperija, morilka Ivana Davile, aretirana še tisto uro. Zdaj pa razsodite sami: pojdite z mano, ali idite svojo pot, kakor vam drago.

In kakor je storil že v gozdu, se je tudi zdaj napotil dalje, ne da bi okrenil glavo.

Bianka je šla za njim, kakor pravijo, da gredo ptiči za izvestnimi kačami, ki jih vlečejo z navidezno silo k sebi in jih fascinirajo. Ptč prhuta s krili in žalostno kriči. Rad bi sfrčal in ušel nevarnosti; toda z navidezno silo ga priklope strupeni pogled sovražnika.

Prav tako je Biana sledila Bembo.

Stopil je k palači, pred katero se je ustavila gondola, ter krepko potrkal.

Ta hip je prišla Bianki svetla minuta.

Obvestiti hoče svojo mater!

Sporočiti ji hoče kakorkoli strašno obtožbo, ki visi nad njeno glavo.

In kadar bo Imperija na varnem, pobegne tudi ona, Biana. Ko je Biana, opiraje se na Perino, odšla in so se vrata zaprla za njima ter sta bila Bembo in Aretino sama med seboj, sta se spogledala.

— To je tisto dekle, ki sem ti pravil o njej, je dejal Bembo.

— Tista, ki jo je treba ...

— Pohujšati, da, je rekel kardinal mrzlo.

(Dalje.)

seveda ne gre nikamor naprej. Na ta način se seveda obrt ne pospešuje kdove kako imenitno. — Zvedeli smo tudi, da je dobil neki — seveda klerikalni — mojster v Škofji Loki od našega deželnega odbora 30 K podpore za obisk tečaja. Ta mojster je prav dobro situiran, in bi tako podpora veliko bolj potreboval kak pomočnik. Seveda, našemu dež. odboru ni veliko mar, kdo je potreben — glavno je klerikalno strankarstvo.

**Slovensko deželno gledališče.** Sezona 1911/12 se odteče v soboto dne 16. septembra zvečer. S tem se slovenska gledališka sezona podaljša za pol meseca, kar je zopet napredek za slovensko Ljubljano. Tudi v bodoči sezoni se bodo gojile vse tri dosežane dramske stroke: drama, opereta in opera. Da bo mogoče prerediti čim večje število opernih in operetnih predstav, bosta delovala dva stalno angaževana kapelnika. Dramski repertoar obsega najboljše in tudi najnovejša literarna in gledališko efektivna dela iz slovanske, romanske in germanske književnosti; zastopani so klasični, romantični in realistični do najnovejših literarnih struj. Izbrala pa so le resnično zanimiva, misli in dejanja bogata dela; izmed veseliger in burk so izbrane le duhovite, s satiro in v aktualno tendenco prepletene novitete. Operni in operetni repertoar obsega celo vrsto najboljših, že slavnoznanih oper in operet, pa tudi več najlepših novitet najmlajših opernih in operetnih skladateljev. Intendanci slovenskega gledališča se je posrečilo angaževati pevce in pevke najodličnejših kvalit. obsežnega repertoarja in rutine, tako da bo možno dosežati najlepše predstave ter repertoar naglo razvijati. Seveda so bili ti pevci pridobiti za naše razmere z velikimi žrtvami; ravnanje pa se nadeja, da se te žrtve z mnogobrojnim in vsrčanim posetjem predstav od naše, umetnost ljubce publike pokrijejo. Skratka: intendant in ravnanje sta storila vse, da bode bodoča slovenska gledališka sezona na vrhuncu v vsakem oziru. Stvar naše publike pa je, da se omogoči vse idealne načrte uresničiti.

**P. n. abonente na sedeže in lastniki lož v slovenskem deželnem gledališču,** ki reflektirajo na svoje stare, oziroma katerekoli druge prostore za bodočo sezono, se uljudno opozarjajo, da se čimprej zglašajo pri ge. Amaliji Češarkovi, trafikantki v Selenburgovi ulici, ali pa pri blagajništvu slovenskega gledališka pisarna, vsak dan med 5. in 6. popoldne, katera sprejemata abonement in dajata vsa potrebna pojasnila. Pripomni se, da so cene lož in sedežev enake lanskim in da se bo željam in zahtevam p. n. abonentov skušalo po možnosti ugoditi. — Blagajništvo slovenskega gledališča.

**„Prosveta“.** Danes ob 8. zvečer se vrši v restavraciji „Novi svet“ stanek akad. fer. društva „Prosveta“. Z ozirom na važnost sestanka je polnoštevilna udeležba članov nujno potrebna.

**Pameten korak.** Včeraj popoldne je prišlo na Posavju do hudega prepira med Marijinimi devicami in Orli. Marijine device so hotele na vsak način, da bi se jim Orli pokorili, čemur so se pa slednji odločno uprli. Konec vseh koncev je bil, da so Orli izstopili iz društva in pristopili k Sokolom. Tako je prav.

**Naš fajmošter ni pa za nič.** Poroka nam prijatelj lista: Slučajno sem poslušal razgovor dveh kmetov, od katerih je eden takole modroval: „Naš fajmošter ni pa res za nič. Toliko sem

že dal za maše in vendar ni hotelo biti dežja; sedaj ga je malo padlo, a še vedno premalo in tudi malo pozno. Menda imajo liberalci vendar prav, ko nič ne dajo na duhovne, ki samo „goldinarje“ pobirajo — njihove maše pa nič ne zaležejo...“

**Iz Sp. Šiške se nam poročajo čudne reči:** voditelj klerikalno-nemške „gospodarske“ stranke žuga povodom občinskih volitev naprednjakom s svojim vplivom, ki ga ima pri nekem vzornem naprednem denarnem zavodu. Odločilni faktorji pri tem zavodu gotovo ne vedo za to početje, izven vsakega dvoma je pa, da bi se oni z njim identificirali in za to bi bi bilo dobro, da se možakarju malo na prste stopi, ker je tako vplivanje že po zakonu kaznjivo, škandal je pa, da si upa ta človek žugati naprednjakom s svojim vplivom pri naprednem denarnem zavodu.

**V Šiški primanjkuje ob nedeljah tobaka.** Iz občinstva se čujejo pritožbe, da imajo v Šiški samo eno tobakarno, a še ta je ob nedeljah zaprta. Ako želi ob nedeljah kadilec smodk, jih celo v gostilnah ne dobi. Primoran je iti na državni kolodvor ali pa v Ljubljano. Odpomoč bi bila prav nujno potrebna.

**Cesta na Zgornjem Rožniku** — od cerkve do hotela „Tivoli“ je v skozi in skozi zanemarjenem stanju, kakor gozdne poti pri nas sploh. Od cerkve do Drenikovega vrha bi se dala cesta z malimi stroški urediti. V mestnem gozdu nad Švicarijo se pa pri potu tudi vidi da je mestni gospodarski urad le na papirju in tabli gospodarski, drugače pa mestna ekonomija prava reva. Po takih razdrpanih potih hodi na kmetih — živina!

**Vrhniška pivovarna** vendar ne bi smela tako delati, kakor dela z nekim svojim založnikom, kateremu odjeda odjemalce, samo da on ne bi imel zasluga s tem, da prodaja njeno in ne tuje pivo. To pomeni ubijati domače ljudi in upamo, da se to popravi.

**Bobenčkove Micke** prošnja za gostilničarsko koncesijo je danes na dnevnem redu mestnega sveta. Bobenčkova Micka na Sv. Petra cesti se že par dni po Ljubljani hvali, da ji je gostilničarska koncesija že zagotovljena, češ da so ji sami gospod Rojina (t. j. tisti, ki je baje svojim delavcem zvišal plače za 80%) obljubili. In ker imajo gospod Rojina pri vladnem svetovalcu Laschanu zelo veliko vpliva, se vse zgodi, kar oni predlagajo. — Mi pa pravimo: v Ljubljani je dovolj starejših in izkušenih prosilcev za gostilničarsko koncesijo, ki bi pri podelitvi nove koncesije v prvi vrsti morali priti v poštev.

**Nehvaležnost je plačilo sveta.** Včeraj popoldne sta v neki gostilni v Šiški popivala delavca Ocepke in Majcen. Ko sta zapustila gostilno in prišla do šišenske cerkve, se je Ocepku nenadoma zopet zahotelo po pijanci. Radi tega je zahteval od svojega tovariša Majcena, naj mu plača še četrta litra žganja, s čimur pa Majcen ni bil zadovoljen. To je Ocepka silno raztogotilo. Zgrabil je za velik kamen in pričel neusmiljeno obdelavati svojega tovariša. Zadal mu je več ran. Na lice mesta je došlo takoj orožništvo, ki je Ocepka aretiralo. Nehvaležnež se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

**Posledice ljubosumnosti.** Pred nekaj dnevi se je posestnik Pečnik vrnil iz Amerike v svoj rojstni kraj Dravljje. Doma je postajal mož vedno bolj ljubosumen na svojo ženo. Kmalu se je razvil med obema hud družinski prepir. V nedeljo je Pečnik v prepiru zgrabil za neko trdo tvarino in

udaril svojo ženo s tako močjo, da ji je izbil eno oko. Neusmiljenega moža so zaprli.

**„Kavarna Evropa“,** pravzaprav od 1. 1908. sem „brezimenska kavarna“, še danes nima nobenega napisa. Čas bi že bil, da se napravi. Ali se pa morda g. lastnik kavarne boji, da bi ne izgubil tistih pet nemških gostov, če bi na svojo kavarno dal slovenski napis „Kavarna Evropa“?

**Nevaren delavec.** Delavec Nikolaj Mence s Hrvaškega, ki stanuje v bivši „cukrarni“, je bil že dalje časa silno jezen na svojega gospodarja. V soboto je prišel pijan domov in svojega dozdnevnega sovražnika napadel z nožem. Grozil mu je celo s smrtjo. Nevarnega delavca je stražnik odvedel v zapor.

**Skrivnostni kostanj.** V soboto zvečer sta dva pobiča splezala na neki kostanj na St. Jakobskem obrežju. Kmalu nato sta prišla v drevede dva fanta in se vsedla na klop ravno pod omenjeni kostanj. Kar naenkrat so pričele padati nanje z drevesa različne stvari, med temi tudi voda. Na lice mesta došli stražnik je oba tička zvalil z drevesa in ju odvedel na stražnico.

**Ugaševalec svetilk.** V nedeljo okoli polnoči je neki stražnik na Sv. Petra cesti ustavil nekega privatnega uradnika, ki je ravno ugaševal neko svetilko. Odpeljal ga je takoj na stražnico. Tudi proti njegovemu kolegu, ki se je vmešaval v vso zadevo je vložena ovadba.

**Tržaška špedicijska tvrdka „Balkan“,** ki ima v Ljubljani svojo podružnico, je edino čisto slovansko podjetje, in ga zato priporočamo slovenskemu občinstvu.

**Prodaja konj v Gradcu.** Oskrbovalna komisija c. in kr. trenske divizije št. 3 v Gradcu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da bo dne 27. septembra t. l. ob 8. uri popoldne prodala na konjskem sejmišču (klavnica) v Gradcu potom licitacije okoli 160 odbranih konj proti plačilu v gotovini, odpadajoče kolkovne pristojbine in 3% kupnine za krajevni in deželni zaklad za uboge.

**V Kolodvorski ulici** živi neki Martin Lampert, gostilničar po poklicu, ki je tako navdušen za klerikalizem, da je začel presedati že najmirnejšim ljudem, ker neprestano zabavlja na naprednjake in sicer na način, običajen pri onih, ki so postali klerikalci samo — radi žepa.

**Za čast svojega moža** se je potegnili Marija Grilčeva in je bila zato pred sodiščem obsojena. Neka Jožefa Požgaj in še ena njena tovarišica se je namreč bahala, da je nekoč plačeval zanj in za njeno tovarišico Grilčeve mož. Grilčeva tem govoricam ni verjela in je nekoč povedala Jožefi Požgaj, da naj ne opravlja njenega moža. Požgaj je šla Grilčevo tožiti. Marija Grilč, je bila pri sodišču obsojena. Proti obsodbi pa je vložila vzklik in je bila oproščena pred vzklicnim sodiščem, ker se ji je posrečilo dokazati, da je bila opravičena potegniti se za čast svojega moža.

**Avtomobilske vožnje** prevzema Pavel Stele, Rimska cesta 19.

**O. BERNATOVIČ**  
Ljubljana. — Mestni trg. — Ljubljana.  
Velikanska zaloga narejenih oblek za gospode, gospe in otroke. Najnižje cene, solidna postrežba.

**Elektrogradlograf „Ideal“.** Spored za torek 29., sredo 30. in četrtek 31. avgusta: Šport v Indokini. (Prekrasen posnetek in barvah.) Ne kliči

volka! (Komično.) Konec igralka. Barreau, umešnik z nogami. (Varietna slika.) Moric bi se rad dal zapreti. (Jako komično, igra Prince.) Zaprošena ljubez. (Genljiva drama.) Posebno opozarjamo na krasno ameriško dramo Konec igralka.

## Izpred porotnega sodišča.

**Težka telesna poškodba.**

Na zatožni klopi je sedel včeraj Josip Semič, kovač, oženjen, iz Velikega vrha pri Cerknici. Dne 29. marca t. l. je sedel v gostilnici gostilničarja Josipa Vesela v Fari pri Blokah in pil žganje. Obenem je sedel tam tudi Janez Gregorc. Ta je začel Semiču nagajati čes, da ima grdo ženo. Ujezil ga je s tem tako, da je Semič zgrabil steklenico z žganjem vred in jo vrgel v Gregorčiča. Steklenica se je ob Gregorčičevi glavi razbila in mu pri tem ranila levo oko, da je vsled tega na to oko oslepel. Prav zanimivo so izpovedbe prič. Gostilničar Vesel n. pr. ima zelo kratek spomin. Včeraj ni vedel več, kaj je govoril pri preiskovalnem sodniku v Ložu. Opomini drž. pravdnika niso nič zalegli — mož je trdil vedno, da Semič ni steklenice vrgel naravnost v Gregorčiča, ampak na mizo, in je z mize šele odskočila Gregorčiču v obraz, medtem ko je preiskovalni sodnik povedal, da je Semič Gregorčiču steklenico naravnost v obraz vrgel. Državni pravdnik je dvignil proti Veselu zaradi tega obtožbo zaradi krivega pričanja in predsednik ga je ukazal takoj odpeljati v preiskovalni zapor. Tudi druga priča Rudolf Lah je izpovedal drugače nego pred preiskovalnim sodnikom. Porota je Semiča spoznala za krivega prestopka po § 135 in sodišče ga je obsodilo na tri mesece ječe, poostrene vsak teden z enim postom in enim trdim ležiščem.

**Uboj.**

Osemnajstletni posestnik sin Pavel Peternel in Jakob Klemencič, oba iz Leskovca pri Škofji Loki, sta prišla Velikonočno nedeljo 16. aprila t. l. v gostilno Luke Mezeta v Leskovcu. Bila sta že precej dobre volje in sta nekaj pila in pela. Kmalu se jima je pridružil Janez Mezek, ki se je pa z imenovanima začel prepirati in pretepati. Zato ga je gostilničar potisnil iz gostilnice. Za njim pa je prišel na cesto Pavel Peternel s polenom v roki in je Mezka tako z njim udaril od zadaj po glavi, da mu je razbil lobanjo. Mezek je nezavesten obležal in 10. maja vsled te poškodbe umrl. Zapustil je ženo in šest neposkrbljenih otrok. — Porotnikom je bilo stavljeno samo eno glavno vprašanje: Ali je Pavel Peternel Mezka v sovražen namenu tako udaril, da je udarec povzročil smrt? Porotniki so to vprašanje soglasno potrdili. Obtoženec sam prosi milostne kazni. Sodišče je obsodilo Peternela na 18 mesecev težke ječe; plačati mora tudi vdovi po pokojnem Mezku 1500 K odškodnine.

**Spominjajte se prekoristne družbe sv. Cirila in Metoda.**

\*\*\*\*\*

**Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo**

**Tolstovrško slatino**

ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislava voda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene 20 vinarjev, kamor naročnik določi. Naslov: Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroška, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. Svoji k svojim!

## Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

**Kolera na otoku Rab.**

Dunaj, 28. avgusta. Sanitetni oddelek notranjega ministrstva je izdal razglas, da je bakteriološka preiskava dne 27. t. m. konstatirala, da sta obe v družini Markaus na Rabu umrli osebi, umrli za azijsko kolero. Kolera se je najbrže tjakaj razširila iz Reke.

**Stavka zidarskih in kamnoseških pomočnikov na Reki.**

Reka, 28. avgusta. Kamnoseški in zidarski pomočniki so ustavili delo.

**Nezgoda avijatika Kasparja.**

Kraljični dvor, 28. avgusta. Včeraj je priredil tukaj znani češki avijatik inženir Kaspar avijatični polet. Med poletom je nenadoma eksplodiral bencin. Aeroplan se je takoj prebrnil in padel na zemljo. Kaspar je zadobil le lahke telesne poškodbe, dočim je aeroplan popolnoma uničen.

**Položaj v Perziji.**

Teheran, 28. avgusta. Solar ed Dauleh kje sporočil parlamentu svojo pomoč in zaščito. Izjavil je, da je z 18.000 vojakov in 10 topovi na potu proti Teheranu. Kje se sedaj nahaja bivši šah Mohamed Ali je popolnoma neznan. Dejstvo je le to, da dobiva od dne do dne več privržencev. Šahovi vojaki kar trumoma pristopajo v ekshahovo vojsko.

**Albanija.**

Solun, 28. avgusta. Notabli najstarejših albanskih rodov so v imenu naroda vložili na vlado prošnjo, naj vsem albanskim rodovom dovoli iste ugodnosti kakor Malisorom. V nasprotnem slučaju nastanejo lahko velike demonstracije. Vlada je odgovorila, naj notabli vplivajo kolikor morejo pomirjevalno na ljudstvo, dokler ne bo sklican parlament. Na prošnjo Kosovskega valija je odposlala vlada v vilajet Kosovo dva bataljona vojakov.

**Revolucionarno gibanje na južnem Kitajskem.**

Šangaj, 28. avgusta. Revolucionarno gibanje v južnih provincah Kitajske se neprestano razširja. Voditelji revolucionarnega gibanja so v svrhu propagiranja revolucionarne ideje prišli na idejo, da je revolucionarne knjige najbolje pošiljati naokolu v obliki sv. pisma. In res so na ta način vtihotapili razni nezadovoljneži na vse strani Kitajske nad 100.000 revolucionarnih knjig. Vlada se silno trudi da bi to gibanje udušila, a je brez moči.

**Ukradena „Giocondo“**

Pariz, 28. avgusta. Policija zasleduje nekega moža, ki je na sumu, da je ukradel slavnoznano „Giocondo“. Neznane se je v pondeljek odpeljal z brzovlakom v Bordeaux in od tod v Ameriko. Vsa policija ameriških pomorskih mest je dobila ukaz, naj strogo pazi na neznanca in ga takoj aretira.

**Ogrsko-hrvatska zbornica.**

Budimpešta, 28. avgusta. Obstrukcija se nadaljuje. V današnji seji je

## MALI LISTEK.

. E. RUBIN.

## Navadna drama...

Mestna slika.  
(Daljce.)

Petruša se je poslovil in je zbežal po stopnicah in med vozovi po dvorišču.

Hlapci so se smejali za njim.

V nedeljo je šla Magda k materi. Mati je stanovala pod streho v majhni sobici pri svoji prijateljici. Okno je držalo na streho in videlo se je na druge strehe bližnjih nižjih hiš. Mati je sedela s prijateljico pri peči, ko je vstopila Magda. Vstopila je boječe, kakor vselej, kadar je prišla domov. Ni ljubila matere, kakor jo ljubijo drugi otroci. Ko je bila majhna, jo je mati dala na kmete v vzgojo; ono ženo je ljubila kot mater in kadar jo je prišla ob praznikih mati obiskat, se je je bala, kakor da je tujka, dasi ji je prinesla igrač, punčk, lepih kril, kapico in drugih lepih rečij, ki jih ni imel noben otrok v vasi. In vse tisto ni ljubila, ker ji je prinesla tujka. Vsi so ji rekli: Magdica, glej, mama. A ona se je držala resno in ji ni hotela v naročje, rajše je bila v rokah svoje vzgojiteljice. „Ni te navajena, boji se te“, so rekli in mama je zopet odšla.

V mestu je Magda včasih obiskala mater; bile so tam vedno druge prijateljice, včasih je naletela pri njih moške, pili so skupaj, peli so in se smejali. Njej se je to gnusilo, njena mati je bila med njimi. Če so bile ženske same, so li dajale nauke, učile so jo, svarile so jo pred svetom in pripovedovale slučaje iz svojega življenja; ponavljale so zglede svojih znank in prijateljic. Zato je malo zahajala k materi.

„No, kaj si prišla?“ začudila se je mati in odločila na mizo čašo čaja z rumom. Prijateljica materina je ljubila čaj in ga je vedno pila z rumom.

Magda je sedla na stol.

„Prav je, da prideš“, je rekla materina prijateljica. „Boš čaj?“ In naličala je čaj.

„Dosti ruma?“ je vprašala potem.

„Ne, ni treba“, je odgovorila Magda.

„Jaz imam rada močen čaj; brez ruma je kakor krop. Če je dosti ruma, dobro pokrepča človeka.“

Mati je sedela mirno in zdaj pa zdaj pogledala na hčer.

„Kaj je s službo?“ je vprašala.

„Dobro.“

„Kakšen je gospod?“

„Dober.“

„Le varuj se. Dober gospod je

zmiraj slabo znamenje, kaj ne, Neža?“

„Res je,“ je odgovorila prijateljica Neža.

„Kakšna je gospa?“

„Dobra.“

„To je čudno. Jaz nisem niti eno naletela, da bi ne bila sitna. Vsaka gosposka ženska ima svoje kaprice.“

„Res je,“ je pritrdila Neža.

„Zato ne grem več blizu; v tovarni smo brez sitnosti, da ne vpije vedno kaka ženska za hrbtno; in nikdar ni bilo dovolj poribano in pospravljeno. Jaz sem mnogo izkusila. Mlade prestanejo, ko je človek pameten, ne more več.“

In izpila je čaj do dna čaše in si naličala novega ter prilila tri žlice ruma.

„Imamo vsaj v nedeljo mir,“ je pripomnila potem.

„Res je,“ je pristavila Neža in je tudi izpila čaj, prilila je štiri žlice ruma, ko ga je zopet natočila.

„Meni se ne zdi dober, če ni zadosti ruma,“ je zopet pripomnila.

Magda se je ozirala po okzi nizki sobici in se spomnila, da bo sobica, ki jo bo pripravil Petruša lepša, in da bo tam tudi zofa, kakor je rekel.

„Bleda si,“ začela je mati, „ne vem, če ti je dobro; ti si preveč potrpežljiva, delajo s teboj, kar hočejo.“ Magda je molčala.

„Ali pa...“ pristavila je pomisljivo Neža in je obmolknila.

„Saj res, mlada si, varuj se...“ začela mati.

„Možila se bom,“ je rekla mirno Magda.

Obe ženski sta obstali in ostrmeli.

„Kaj?“ začudili sta se obe naenkrat.

„Možila se bom, s Petrušo se bova vzela.“

„S kom?“ sta se začudili zopet obe ženski.

Magda je videla, da ne vesta nič o Petruši.

„S Petrušo. Mlad je in dober, rada se imava...“

„Kaj pa je?“

Magda se je stresla.

„Dostoj je služil pri premogaru, sepaj je pri usnjari.“

„Kaj pa zna...“

Magda je molčala.

„Delati zna vse.“

„Neumnica!“ je zavpila mati; s takim se peča! Saj se ti pozna! Sama boč trpela. Zmiraj sem rekla, da pazi, da se ne pečaj z vsakim. Sedaj si se izpridila s takim, ki ni nič; saj ga še tožiti ne moreš!“

„Res je,“ je pritrdila Neža.

„Saj ni nič. On je priden, dela rad, vzel bi me rad!“ je rekla Magda.

„Seveda, Bog, da te hoče.“

Magda je ponosno vstala.

„Jaz sem taka, kakor ste me dali v svet, ne obojate vse po sebi.“

Ženski sta molčali.

„No prav, saj je zate prav,“ je rekla mati.

„Jaz bi le rada, da bi tu napravili svatbo,“ je rekla Magda.

„Vzeti se, to ni tako kakor bi kdo mislil. To so resne stvari. Pridejo otroci, skrbi, težave, revščina. Ti nič, on nič, to je dvakrat nič in kup beračev več. Premisli ste, zato tako mislite. Treba je poslušati stare ljudi, mi vemo, kaj se pravi živeti.“

„On ima nekaj, jaz nekaj.“

„To ni nič, to ni niti dovolj za poroko.“

„Pusti, naj se vzameta; boš vsaj brez srbji,“ je rekla prijateljica Neža.

„boljše je, nego tako.“

„Vzemita se, kaj meni do tega. Svatbo lahko tu napravita.“

Magda je bila vesela, da bi bila mater od hvaležnosti objela.

„No, prav, pred pustom bo svatba, pravi Petruša.“

„Tudi Nace misli pred pustom“ je rekla Neža.

Zunaj so se začele stopinje. Dva moška sta vstopila v sobo. Magda je vstala.

(Dalje.)

bilo 20 poimenskih glasovanj. Seja je trajala do tridevrt na 2. Prihodnja seja jutri.

**Budimpešta, 28. avgusta.** Ogrsko-hrvatska zbornica bo zborovala nepretrgoma tudi ves september. Le začetkom meseca oktobra bo parlament za nekaj časa odgoden in sicer radi interparlamentarne konference v Rimu, katere se udeležijo tudi več ogrskih vladnih parlamentarcev.

#### Velika avtomobilska nesreča.

**London, 28. avgusta.** V bližini mesta Conset je zdrčel neki turistovski avtomobil, v katerem je bilo 33 oseb, po precej strmem pobočju z velikansko naglico navzdol. Med potjo je zadel v neko drevo. Vsi turisti so padli iz voza. Deset oseb je bilo na mestu mrtvih, 22 težko ranjenih, šofer je bil samo lahko ranjen. Šofer je že preje pozval turiste, naj skočijo iz voza, toda ti so se le trdneje oprijeli svojih sedežev in tako z avtomobilom vred zdrčali v prepad.

#### Razne vesti.

\* **Sebe in pet sorodnikov ustrelil.** V mestu Rendel na Hesenskem je te dni ustrelil 27 letni Viljem Gunderlach sebe in še pet sorodnikov. Morila so v soboto našli na neki krompirjevi njivi mrtvega. Gunderlach je bil šele pred enim letom izpuščen iz zapora. Vzrok tega krvavega dejanja je neznan.

\* **Ukradena Mona Lisa.** Sedaj splošno prevladuje mnenje, da je slika slavnega slikarja Leonarda da Vincija „Giocondo“, ki je bila znana pod imenom „Mona Lisa“ ukradel kak uradnik v Louvru. Aretirali so dva Nemca, katera so pa radi pomanjkanja dokazov takoj izpustili.

\* **Napol obrit.** K nekemu brivcu v Karmelitski ulici na Dunaju je prišel v petek neki možakar, ki se je pustil najprej ostriti, nato pa še obriti. Pomočnik je vzel britve in mlo v roko in mu namazal obraz. Ko je pomočnik šel k umivalniku, da si umije roke, je videl v zrcalu, da je spraval neznan gost dve britvi v žep. Toda to pomočnika ni popolnoma nič motilo. Ko je neznanec obrit, je desno lice in polovico brade, je britve zaprl in v uljudnem tonu izjavil, da ga toliko časa ne obrije popolnoma, dokler ne vrne ukradenih britev. Možakar se je zasmeljal in položil obe britvi na mizo. Toda pomočnik je postal nezaupljiv in je nadalje izjavil, da ga ne obrije poprej, dokler ne položi ene krome na mizo za plačilo. Tega pa neznanec ni mogel storiti, ker je imel v žepu samo 10 vinarjev. Ker ga pomočnik radi tega ni hotel dalje briti, je neznanec skočil pokoncu in grozil pomočniku z odprto britvijo. Ta pa je hitro skočil na cesto, zaprl vrata brivnice in poklical stražnika. Kmalu je došel na lice mesta neki stražnik, ki je na levi strani obratnega, na desni pa samo „nažajfane“ gosta med velikim veseljem občinstva odvedel na policijski komisariat. Neznanec je bil 35 letni delavec Jakob Kirschbaum, ki je bil že večkrat predkaznovan.

\* **Amerikanski dvoboj.** V Bukarestu sta se dve deklici, ki sta bili v službi pri enem in istem trgovcu, zaljubili v mladega fanta. Ker se nikakor nista mogli pobotati, sta sklenili rešiti vso zadevo potom ameriškanskega dvoboja. Starejša je potegnila črno kroglo in se ustrelila, a se samo težko ranila. Obe rivalki so takoj aretirovali.

\* **Eulenburgerovec.** Ravnatelj deklškega liceja v Harzu na Nemškem je pri svojih učenkah zagrešil različne npravnostne prestopke. Ko je bila radi tega vložena proti njemu ovadba, je skušal zapeljati neko deklico h krivi prisegi. Ko je zato prišla včeraj k njemu na dom policija, da ga aretira, se je nenadoma zgrudil mrtev na tla. Ali ga je zadel mrtvoud, ali se je zastropil, še ni dognano.

\* **Staro mesto Herkulanum,** ki je bilo, kakor Pompeji, zasuto pri izbruhu Vezuva l. 79 po Kr. r., bodo pričeli v kratkem izkopavati. Na vulkanskem pepelu, ki je takrat pokril mesto, stoji zdaj okoli 100 hiš in hišic, ki jih bo seveda treba prej kupiti in podreti. Habska vlada je dala za izkopavanje milijon lir, kralj pa pol milijona.

\* **Letošnji mirovni kongres.** Od 25. septembra do 3. oktobra se bo vršil v Rimu devetnajsti svetovni kongres. Takoj po kongresu se bo otvorila v Rimu medparlamentarna mirovna konferenca. Letošnji svetovni mirovni kongres v Rimu bo jubilejni kongres. Pred 20 leti, t. j. leta 1891 je bil v Rimu tretji svetovni mirovni

kongres, ki mu je predsedoval R. Rorghi. Ta kongres je ustanovil mednarodno mirovno pisarno, ki je organizirala po svetu mirovno gibanje in ki je isti dan dobila Noblovo nagrado za svetovni mir. Dne 26. septembra se bo odprla v Rimu ob enem mirovna razstava. Častni predsednik kongresa bo bivši italijanski ministriški predsednik Luigi Luzzati. V odboru je tudi znani češki učenjak in politik prof. dr. Dřtina.

\* **Ljubavna tragedija.** Zasebni uradnik Heim je bil zaročen z neko mlado Berlinko, obenem pa je imel ljubavno razmerje s hčerko nekega mesarja. Ker njegovi starši niso bili zadovoljni s tem, da bi se poročil z mesarjevo hčerko, ki je bila noseča, ampak so ga silili, da mora poročiti mlado Berlinko, je Heim danes na sprehodu ustrelil sebe in nato še ljubico.

\* **Žalostna smrt.** Te dni so odšli prof. Stejskal iz Pardubic, njegova soproga in 10 letni sin na Bavarsko, da si ogledajo kraljevski grad ob Kijemskem jezeru. Ko so se vračali iz grada proti hotelu, kjer so stanovali, je nenadoma nastala strahovita nevihta, ki je zruvala neki hrast. Hrast je popolnoma slučajno padel na izletnike in vse tri ubil. Trupla ponesrečencev so našli šele v četrtek, ko so pospravili vejovje.

\* **Strela ga je ubila.** V bližini Fünfhausa pri Dunaju so našli v četrtek nekega delavca mrtvega. Najbrže ga je na potu proti domu ubila strela.

\* **Globoko sta posegla.** Trgovca Rausch iz Antwerpna v Belgiji je naznanil policiji, da mu je bila na potu iz Pariza v Antwerpen ukradena denarnica, v kateri je imel 175.000 frankov. Dva elegantna gospoda, ki sta sedela v istem vozu kakor on, sta mu ponudila cigareto, ki je bila zelo vspavajoča. In res! Kmalu ko se je zbudil, ni bilo več v vagonu neznanih gospodov, v njegovem žepu pa denarnice.

\* **Poskus samomora in samomor** v ljubavni blaznosti. Brivec Tomaž Fuš iz Feldkirchna na Koroškem — je bil še, ko je bila še njegova žena živa, smrtonozaljubljen v mlinarico gospo Willagger. Po smrti svoje žene je neprestano premišljeval, kakor bi se poročil z mlinarico. Strast je postala končno že tako huda, da je sklenil napraviti odločilen korak. V sredo je z nabasanim samokresom stopil pred gospo Willagger in jo pozval, naj vse potrebno ukrene, da se poroči. Ker pa je slednja Fuša odločno odklonila, je ta sprožil. Kroglja, je zadela mlinarico ravno v glavo, toda ne smrtonojevno. Takoj po prvem strelu je Fuš sprožil v drugič in ustrelil samega sebe. Bil je na mestu mrtve.

\* **Preveč denarja.** 27 letna Byrant iz Newyorka je vložila proti svojemu možu, 57 letnemu milijonarju, tožbo za ločitev od mize in postelje, ker ji je mož dal vedno preveč denarja na razpolago. Izjavila je, da je mož skrbel za njo samo kot za kakega otroka in zato se hoče ločiti od njega. Denarja je preveč sita.

\* **V dobi spomenikov** dobi svoj spomenik tudi slavni rimski državnik in govornik Markus Tullius Cicero in sicer v svojem rojstnem mestu Arpinu v Italiji. Odbor se je že sestavil.

\* **Angleške voj. vaje** odpovedane radi suše. Iz Londona poročajo, da je izšel uradni razglas, da se letošnje vojaške vaje ne bodo vršile, in sicer radi suše, ki traja že toliko časa.

\* **Posoda za plin** je eksplodirala v vojaškem aeronavtičnem zavodu v Parizu, ko so polnili neki zrakov. Na kose je raztrgalo dva delavca.

\* **Strahovit orkan** je divjal v Severni Dakoti. Podrlo se je obilo hiš. Izpod razvalin vlačijo mrlične na dan.

\* **Proti zamorcem.** V državi Georgija je nastala divja gonja proti zamorcem, ker dolže nekega zamorskega pridigarja, da je umoril maršala Newberryja iz Jakina. Farmerji hodijo v celih četah po deželi in streljajo na zamorce kakor na pse. Šest zamorcev so ubili, pet hiš, šest cerkva in štiri šole so zažgali.

\* **All naj pijemo vino ali vodo?** Kaj je boljše za daljšo življenje? Anton Puščavnik je baje pri kruhu, soli, koreninah in vodi doživel 105 let, neki Brown pa je bil skoraj celo življenje pijan in je doživel 120 let. Ko so ga nazadnje sorodniki prisilili, da je mešal vodo med vino, je umrl od oslabelosti.

\* **All naj pušimo ali ne,** da bi dalj časa živeli? Stari ljudje sploh niso poznali tobaka in so dosegli visoko starost. John Weeks pa je pušil

od zore do mraka, od mraka do dne in je doživel 114 let, umrl je pri najlepši moči s pipo v ustih in je imel do konca življenja črne lase. Zato tudi tobak vselej ne krajša življenja.

\* **All naj pijemo kavo?** Pravijo, da je tudi kava strup. Slavni francoski pesnik Lafontaine je neprestano pil kavo. Ko ga je 80 letnega nekdo svaril pred njo, je rekel: „Ta strup pa počasi vpliva, ko me v 80 letih ni premagal.“ Lizabeta Durieux je doživelja 100 let in je pila na dan do 40 šalic kave. Torej tudi ta strup ni škodljiv, kakor mislijo nekateri.

#### Listnica uredništva.

G. Antonu Adamiču v Ribnici. Izjavljamo, da niste v nikaki zvezi z dopisom „Iz Ribnice“, priobčenem dne 4. avgusta v našem listu.

Lastnik in glavni urednik Milan Plat.  
Odgovorni urednik V. M. Zalar.  
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

#### Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pismanim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Išče se družabnik z malo svoto, ki ima veselje do trgovine. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro O. C.

D-ček star dva meseca se odda v oskrbo. Ponudbe z mesečnimi zahtevami na podružnico „Jutra“ v Sp. Šiški. 358/3-1

Dva izurjena stolarska pomočnika izučena tudi v mizarstvu sprejme „Stolarna v Sodražici“. 519/8-1

Christofor trgovski tečaj, Sodna ulica 2, vpisuje vsak dan od 12. do 3. ure popoldne. Zavod preskrbuje absolventinjam dobre službe. 359/4-1

Kdor išče ali oddaja kako službo, kdor hoče kaj

kupiti ali prodati,

doseže to najlažje, ako

inserira

v Malih oglaših „Jutra“. Za besedo se plača

samo 5 vinarjev.

**Kontorist**

vešč slovenskega in nemškega jezika, strojepisja, stenograf, sposoben v vseh pisarniških delih želi takoj vstopiti v službo. Cenjene ponudbe pod B. R. na upravnistvo „Jutra“.

**L. J. Fröhlich**

sobni slikar in plesarski mojster, dekoracije, napisi in cerkveno slikarstvo  
Ljubljana, Hrenova ulica 17.  
Poštno-branilnični račun št. 67.026.

**Fotografske aparate**

in veliko zalogo vseh v to stroko spadajočih potrebščin priporoča  
fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5.

**Trgov. sotrudnik**

dobro izurjen v trgovini z mešanim blagom in

krepak učenec

se sprejmeta pri tvrdki Ivan Razboršek v Smartnem pri Litiji.

Priporoča se za vsa v svojo stroko spadajoča dea

**J. ZAMLJEN**

čevljarski mojster

V LJUBLJANI

— Sodnijska ulica št. 3 —

Dobe se tudi izgotovljena obuvala. Izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

**Klavirje,**

pianine in harmonije

le prvih svetovnih tvrdk na obroke po K 18-—

Ravnokar največja zaloga malo čas izposojenih pianinov po jako nizki ceni

ALFONZ BREZNIK, Kongresni trg 13, učitelj „Glasbene Matice“.

**Podružnica „Jutra“**

za Sp. Šiško in okolico

v Sp. Šiški, Celovška cesta št. 77, (v hiši g. Tomažiča) telefon št. 177, sprejema poročila za uredniški del lista, oglase, naročnino itd.  
Uradne ure od 8.—12. in od 2.—6.

**Hiša**

v Trbovljah, enonadstropna, 5 minut od farne cerkve, tik okrajne ceste, z vsemi pritliklinami in 460 sežnjem zemljišča, še 9 let davka prosta,

se prodaja.

Franc Drnovšek, nadpaznik, Ojstro, p. Hrastnik.

**Najboljše odgovori „Slovenca“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!**

**Ivan Jax in sin**  
v Ljubljani, Dunajska c. 17

priporoča svojo bogato zalogo

**voznih koles.**

Šivalni stroji za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

**: Pisalni stroji „ADLER“ :**

**Naznanilo in priporočilo.**

Usojam se svojim velenjenim naročnikom in slavnemu občinstvu vljudno naznaniti, da sem svoj

**brivski in frizerski salon**

ki je bil doslej v hiši št. 3. na Kongresnem trgu premestil  
**na Kongresni trg št. 6 v lastno hišo**

(poleg „Slov. Matice“).

Salon sem, upoštevajoč vse zahteve moderne higijene popolnoma na novo preuredil. — Priporočajoč se tudi v prihodnje za obilen obisk beležim z odličnim spoštovanjem

ALEKSANDER GJUD, brivski mojster.

**Lepo in belo lice**

kakor tudi gladke in nežne roke podaja brez dvoma blagodišeča krema brez maščobe

**„OLIMPIA“.**

„OLIMPIA“ preparati odgovarjajo zahtevam najmodernejše kozmetike, ter so kot taki najuspešnejše in popolnoma neškodljivo sredstvo za negovanje kože.

Krema „OLIMPIA“ mali lonček K 1-20.

Krema „OLIMPIA“ veliki lonček K 2-—.

Puder „OLIMPIA“ rosa K 1-50.

Puder „OLIMPIA“ creme K 1-50.

Puder „OLIMPIA“ beli K 1-50.

„OLIMPIA“ preparati se dobijo samo v lekarni

**Ubald pl. Trnkoczy v Ljubljani**  
zraven rotovža.

**Jutro se prodaja v Trstu**

po 6 vinarjev

v naslednjih tobakarnah:

Becher ulica Stadion,

Trevisan ulica Fontana,

Pipan, ulica Fabra,

Bevk, trg Goldoni,

Vovk, ulica Carducci,

Sekovar, Vojašnični trg,

Hrast. Poštni trg,

Mož, ulica Miramar,

Magolo, ulica Belvedere,

Geržina, Rojan,

Raunacher, Campo Marzio,

Bruna, SS. Martiri,

Ercigoj, ulica Massimiliana,

Rončelj, ulica S. Marco,

Bruna, ulica del Rivo,

Bubnič, ulica Sette Fontane,

Gramaticopulo, ul. Barriera,

Spöder, ulica Barriera,

Lavrenčič, Vojašnični trg.

Benusi, Greta,

Kichel, Rojan,

Baje, ulica Geppa,

Luzatto, ulica Acquedotto,

Segulin, ulica Industria,

Lug, ulica S. Lucia,

Zidar, Sv. M. Magdalena,

Hreščak, ulica Belvedere.

Cechimi, ulica dell' Istra,

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka **IKO**

**H. SUTTNER, Ljubljana**

Mestni trg. — FILIALKA: Sv. Petra cesta. — Telefon št. 273.

Cenjenim svojim odjemalcem in slav. občinstvu vljudo naznanjam, da sem z današnjim dnevom preložil svojo

trgovino čevljev

s Sv. Petra ceste št. 2.

**v Prešernovo ulico 48**

nasproti trgovine Gričar & Mejač.

Priporočam obenem bogato zalogo raznovrstnih obuval domačega in tovarniškega izdelka, kakor tudi največjo izbero sokolskih in dijaških telovadnih čevljev.

Popravila se ceno in točno izvršujejo v lastni delavnici na Elizabetni cesti št. 5.

Zahvaljujem se slav. občinstvu za dosedanje naklonjenost ter se tudi v bodoče toplo priporočam. — Z Velespoštovanjem

FRANJO MEDIC, zaloga obuval in čevljarški mojster.

**Pozor! Preselitev! Pozor!**

**FR. P. ZAJEC, Ljubljana.**

Velika zaloga pravih švicar. ur, zlatnine, srebrnine, gramofonov, plošč itd.

Tem potom vljudo naznanjam, da sem preložil svojo trgovino s Starega trga 26 na

**Stari trg št. 9**

isto popolnoma na novo uredil ter povečal in mi bo mogoče svoje cenjene odjemalce v vsakem oziru v zadovoljivost postreči. — Osobito opozarjam slavno občinstvo, kot prvi in edini slovenski, to obrt upravičeni izvrševati ter oblastveno izprašani optik in strokovnjak na svoj

**optični zavod**

po najnovejšem sistemu z električnim obratom urejeni. V zalogi imam vedno najnovejša očala, tudi Rotenstockove; toplomerje, daljnogled vseh vrst, kakor „Zeiss“, „Goerz“, „Busch“ itd., zrakomere, hydrometre, raznovrstne tehnične za žganje, mleko itd. — Vsa popravila izvršujem v svoji lastni, dobro urejeni delavnici točno in solidno. — Zahvaljujem se za dosedanje mi izkazano zaupanje in prosim, da mi isto ohranite tudi v bodoče.

Z odličnim spoštovanjem

Fr. P. Zajec, Stari trg št. 9.

**„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani**

**po 6 vinarjev**

**v naslednjih tobakarnah:**

Južni kolodvor, na peronu.

Državni kolodvor.

Blaž, Dunajska cesta.

Sever, Krakovski nasip.

Plebler, Kongresni trg.

Češark, Selenburgova ulica.

Dolencec, Prešernova ulica.

Fuchs, Marije Terezije cesta.

Mrzlikar, Sodna ulica.

Šušic, Miklošičeva cesta.

Zupančič, Kolodvorska ulica.

Pirnat, Kolodvorska ulica.

Šenk, Resljeva cesta.

Kotulak, Šiška.

Tivolli, na žel. prel. pri Nar. domu.

Košir, Hišlerjeva ulica.

Stiene, Valvazorjev trg.

Sušnik, Rimska cesta.

Ušeničnik, Židovska ulica.

Kleinstejn, Jurčičev trg.

Križaj, Sp. Šiška.

Wislak, Gosposka ulica.

Kustrin, Breg.

Tenente, Gradaška ulica.

Velkavrh, Sv. Jakoba trg.

Sitar, Florjanska ulica.

Blaznik, Stari trg.

Nagode, Mestni trg.

Kanc, Sv. Petra cesta.

Treo, Sv. Petra cesta.

Kušar, Sv. Petra cesta.

Podboj, Sv. Petra cesta.

Elsner, Kopitarjeva ulica.

Blizjak, Bohoričeva ulica.

Remžgar, Zelena jama.

Svetek, Zaloška cesta.

Jamšek, Tržaška cesta.

Jezeršek, Zaloška cesta.

Likar, Glince.

Štrkovič, Dunajska cesta.

Klančnik, Tržaška cesta.

**Slovinci darujte za „Sokolski dom“ v Borovljah.**

Proda se takoj lepo manjše

**posestvo**

iz proste roke v lepem in prijaznem kraju na Gorenjskem. Poslopja so v najboljšem stanu, pripravna za gostilno, prodajalno ali drugo obrt. Proda se tudi z živino, prešičem in vsem orodjem, ali pa samo posestvo. — Naslov pove „Prva anonimna pisarna“, Franciška ulica 8.

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je

**„Ilustrovani tednik“**

ki izhaja vsak petek ter stane četertletno K 1.80.

Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem!

Naslov: Ilustrovani Tednik, Ljubljana.

**FR. KS. KASPER**

Ljubljana, Vegova ul., v bližini realke.

**Zaloga raznega pohištva**

hišnih oprav za spalne in jedilne sobe, vseh vrst tapeciranega pohištva, naslanjačev, otomanov, kakor tudi pisarniških oprav, dalje različnih platnenih in lesenih rolo, žaluzij in železnih valčnih zastorov. — Velika množina izgotovljenih oprav za spalne in jedilne sobe vedno v zalogi.

Priznalna pisma, ceniki in vzorci na poljubno razpolago.

**M. RAVTAR**

delikatesna trgovina in vinarna

Ljubljana, Jurčičev trg 3

priporoča svojo veliko zalogo raznih jestvin, finih namiznih in desertnih vin, likerjev, konjaka in šampanjca.

**Eksport**

kranjsk. klobas in brinjevca

Slav. društvom posebno nizke cene. Za veselice dam blago tudi v komisijsko prodajo.

**Naročajte in kupujte „JUTRO!“**

**Izvod samo po 6 vinarjev.**

**„Angleško skladišče oblek“**

O. Bernatović

Ljubljana, Mestni trg 5

priporoča radi minule sezije v okasiji

**obleke za gospode**

iz listra ali pralne v barvah

**od K 10.— naprej**

ter panama

**klobuke in slamnike.**

Rezervni zaklad

nad pol milijona

kron

**Kmetska posojilnica**

**Ljubljanske okolice**

Stanje hranilnih

vlog dvajset

milijonov kron

registрована zadruga z neomejeno zavezo  
v lastnem združnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta št. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih

$4\frac{1}{2}\%$

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

**Posojuje na zemljišča** po 5% brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

**Eskomptuje**

trgovske menice.

**Ustanovljena**

leta 1882.

**Denarni promet**

v letu 1910

K 100,000.000.—

**Eskomptuje**

trgovske menice.

**Ustanovljena**

leta 1882.

**Upravno premoženje**

v letu 1910

K 20,500.000.—

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Vse čisti dobiček se razdeljuje zavarovancem; dosedaj se ga je izplačalo K 2,495.719.—

**„SLAVIJA“**

**vzajemno zavarovalna banka v Pragi.**

Reserve in fond K 54,000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 109,356.860.58.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

**Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.**

Pisarne so v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Zavaruje proti tatvini, razbitju ogledal in okenskih plošč.

Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čiste dobička izdatno podporo v narodne in občnokoristne namene.

**Učiteljska tiskarna, Franciška ulica št. 8.**

registрована zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko in litografsko stroko spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov

**Lastno založništvo.**

**Muzikalije.**

Telefonska št. 113.

**Najmodernejša črke.**

**Litografije.**

Postna hranilnica št. 78.907.

Del. glavnica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.**

Rez. fond nad K 610.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

**Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.**

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih  $4\frac{1}{2}\%$